

HATÁR GYÖZŐ

## Húrtalan költő

PÓTLÁS THEOPHRASZTOSZ KARAKTEREIEHEZ

*Patriotism is the last refuge of a scoundrel.*

(Dr. Johnson)

simamodorú mozdulatgömbölygető; könyöke-behúzó, túlon túl szolgálatkész  
előzékeny kacajjal a csattanónak elébemenő  
áhitattal gazsuláló, önfeledt hunyászkodó. Vértagyasztó tervszerűséggel – va-  
kondokfurakodással maga-előrefurdancsoló, eltökélt végzetének földalagútján  
irodalmárnak/bölcsnek/gurunak; levitáló szentnek/költőnek/hazafinak-  
akárminek, csak nagyon-nagynak

nagyon-nagynak és rendkívülien; és mindenképpeniséges mindenáronszággal,  
csak legyen

... de félműveltségéhez féltehetség, és a tehetség hiányzó feléhez munkaneu-  
rasztenia párosul. Mitévő legyen?!

halálraváltan felrémul: itt jár „az emberélet útjának felén” és sehol semmi.  
Hamar! A kötet! A kötet! Legalább egy legyen – a soványka, jelentkező kötet! A kö-  
tet, leadni névjegyet!...

„elsőkötetes költőnek – én, holott százkötetes Életművel volnék, amilyen adós,  
olyan viselő!”

felháborítónak találja az Utókor közönyét Nemlétező Életműve iránt, ugyan-  
akkor hangosan felsír, ha a ráért méltánytalanságra gondol: a Géniusznak hogy  
így kell elsenyvednie...!

még vastagabban hunyászkodik, megkettőzi gazsulálását, és azzal főzi le ve-  
télytársait a túlnyalás normájában, hogy még ízletesen csinálja is, mivel a fortélyos  
felkapaszkodás ilyen istenáldotta művésze...

végezetre sikerül Élettervének egyik (a kisebbik) fele. Megkoplalta; de amire  
olyan sokáig ácsingózott, most beleülhet a Fő Aparatcsik székébe; s azontúl már  
nem ő a köz-slapaj: ő a Fő Aparatcsik

azonnal, de valami-nagyon-azonnal, hogy jobban üstöllést már nem is lehetne:  
vélnéd – kicserélték

megváltozik

a finomkodásból goromba pokeróc, az imára álló ájtat-szájából trágár öklendék  
kiömlőnyílása lesz. A beosztottjaival „jól bánik”: akár a kapcájával. Atyailag rúg  
beléjük, és akit észrevesz azzal, hogy tunikán billentette – annak az kitüntetésszám-  
ba megy

azontúl beletemetkezik az aktatömégbe, hogy ki se látsszék belőle. Látástól-  
valóságig, a belezsibbadásig robotol és azt játssza a világ előtt, hogy

– hogy ne is mondjam:

– temérdek a dolga/ki se látszik a munkából/meghalni sincs ideje: hát még  
halhatatlan műveinek megírására

– mit? még hogy „időt szakítani”?! Hát lehet odáig alázni a Halhatatlan  
Életművet, hogy hivatali időből „szakított” mellék-időben, két hugyozás között:  
holmi pótidőben próbálkozzék a titáni lángzseni a Múza megidézésével...?!

Így, hogy e magán-felháborodással sikerült eltorlaszolni maga elől Roppant  
Irodalmi Életervét, csak felforraszkodni tud és már munkaneuraszténiaja sem  
a régi. Az egyik ilyen morzsálék-félórában mi ötlük eszébe – mi nem (az, ami ilyen-  
kor minden féltettségnek eszébe jut:) hogy a költőnek, ha Hazafias, sok mindent  
megbocsátanak; sőt, fogyatékoságait számba se véve, még magasztalják is. Kiszíne-  
zik sorsának „hányatottságát”, végzete „mostohaságát” és a babérkoszorú mérték-  
vételénél duplán számítják a „Bujdosás Éveit”

... azontúl írt

írt-írdogált azokban a morzsálék-időekben két hugyozás között, a kihúzott hi-  
vatali fióknak, amelybe uzsonna-doboza mellé rejtette: néhány amolyan Apróbb  
Egyebcskét, jobbára Dibdabságokat, részben az Elsiratott Hazáról, részben a Hon-  
fibúrról, részben a Hűségben Megedzett Lelki Nagyságról, mely hogy az övé, hozzá  
nem fér kétség... Mi sajna, hogy fülhasgatóan csűrűszkölnek-csikorognak eme Csi-  
nálmányos Zengzetek- és Magasztos Másodlagosságok: „ami bennük jó, az nem ere-  
deti, ami bennük eredeti, az nem jó” – s így azután az egész soványka Életmű-Pak-  
saméta, akárhová rejtette, a szigetországban Dr. Samuel Johnson szigorú tekinteté-  
vel találkozott

hazamenekítette át a Honba, amely sok mindent megbocsát és értékelni tudja  
a keményvalutában érkező Honfibút (így húzza cigány is: „Az igazi Haza-Nagyja /  
minden pénzt hazaadja”...)

holtában szeretetlenség vette körül és ezernyi jóbarát kiáltó hiánya. A hivata-  
los protokoll parentálta csak, elismerőleg, mint családapát, mint embert, mint va-  
sárnapi sporthorgaszt, mint jeles költőt és páratlan Hazaffyt ...

emléke álmomban se jöjjön elő

## Boltos

botlogolok küszöbénél

elakad a lábam

„ez se húzza már sokáig”

– gondolja magában

szánakozna – de ideje:  
se szíve se kedve  
sose látta még magát  
idáig öregedve

## A bátor Meditátor

nedves-rút setétség patkányos sikátor  
mit keressen erre bátor meditátor?  
amit ő mondhatna – erre úgyse hallják  
ágyazná meg inkább gyűrött fejealját  
errejár – Vén Templom – Nyitva van – Betéved  
üres padsort keres nem az üdvösséget

felnéz a szentképre arany foglalatra  
– imája se sincsen nem hogy foganatja –  
[néz pápás misére zúgó áradatra  
karingét stóláját ő már átadta  
püspökénél fekszik kulcs és memorandum:  
nyugdíjaztatásért esedező fantom

ácsingóznak arra – kérik a paplakot  
melyben hált meditált s elvermelve lakott]  
űve el nem császkál hová el nem baktat  
házasodnak kúrnak bögnek borozgatnak  
mit görög a csonthúskas ördögszekéren?  
alátakarodni sincs benne szemérem?

világ-cigányvásár – mindegy ki kit árul  
látó meditálás kapuja kitárul  
zsírpúpja a teljes időtérlét-iszony  
kispap meditál a sella curuliszon  
ő már csak hamvába-dermedt idegzésába:  
ez égetnivalóval – bele az urnába

s azt mint Herakleitosz javallta goromba  
szerrel – urnáját is: rá a trágyadombra  
ne legyen lennie – módja! hadilábon  
velünk ne állhasson erre ne móráljon –  
többet volt mint kellett legyen eddigelé:  
oda vele – Mínosz s Rhadamantisz elé

## Bagoly

„mitrámat is mind-rázhatom  
keresztet is hányom-vetem:  
rámvall Bagoly ábrázatom  
s püspökre valló termetem!

ez a szék a püspökszéke  
támlás arany trónom nékem  
ha ki jámborság jeléül  
támlás trónomba beléül  
fácánt falhat vadkant ölhet  
vadonerdőn püspökölhet  
légyen bár Falu-Szegénye  
száz ótvára-s kelevénye  
minden bajból kikúrálva  
lábát teszem aranytálba

mosom kenem meginstállom  
nyittatom néki kincstáram  
ládán cifra gúnyát választ  
ezüstszőrű szamarának  
aranycsótártl-s úgy-patkolva  
- Donatiót mondok tollba  
gyón és áldoz - várja ostya:  
lészen Erdő Főprépostja  
s ugyan tér meg prebendával  
Bagoly Püspök áldásával”

Bagoly Püspök szeme lángol:  
mindent lát az éjszakából  
gülüz Bagoly Szem-kigúvad:  
jámborodik dám és dúvad  
útját szegélyezik ahol  
Szegény hazaszamaragol  
angyal szárnyak csattogása  
elvegyül a huhogásba  
„Sok jóért kit vélem tettél  
s éjjel kit rámterjegetté

köszönöm a védőszárnyat  
 Bagoly Püspök áldva-áldlak  
 szememmel az égpalláson  
 nem is lehet bántódásom  
 ha ki szárnyas suhogást hall  
 éji bagolyhuhogással  
 tudja: léptét te vigyázod  
 isten tartsa Bagolyságod  
 ki nárdussal kentéd lábam:  
 püspökölj az éjszakában"

száll az ének szól zsolozsma:  
 ott mén Erdő Főprépostja  
 rengetegség setétjén át  
 hittel kántál Ántánténát



RÉGI ADOMA